joined him. England also did not join the alliance, though proposals from the founders were. It should be said that in England, the treaty was treated with the greatest caution. The absence of the Holy See's signature in England did not prevent her from being an active participant in all its congresses.

The original task of the Holy Alliance was to fulfill the role of a communication platform in which the leading powers of the world would coordinate their actions to ensure peace in Europe, preventing aggression that could harm the security of international law and order on the continent. With varying success, but in the first years of existence of the alliance these goals were achieved.

The Holy Alliance was the first collective security institution in the world after the Napoleonic wars.

Key words: Holy Alliance Act, international law, collective security, the Vienna system of international relations, Alexander I, Clement Metternich.

DOI: 10.36695/2219-5521.4.2019.06

УДК 340.015

М.Ю. РЯЗАНОВ

*Михайло Юрійович Рязанов, кандидат юридичних наук, доцент, докторант Національного університету «Одеська юридична академія»**

ORCID: 0000-0003-0404-2841

ПРАВОВІ АРТЕФАКТИ ТА КУЛЬТУРНИЙ КОД ПРАВА

Постановка проблеми. Актуалізація питань, пов'язаних з проблемами правової спадщини, її складових, місця та ролі в розвитку права, прямо пов'язані з феноменом культурного коду права та правовою ментальністю. Правова спадщина зосереджує в собі особливий комплекс внутрішньої інформації, яка наповнює змістом сучасне правове життя в її статичній й динамічній.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Ця проблема постійно привертала увагу вчених-теоретиків, під час розгляду якої формувалися різні, іноді зовсім протилежні шляхи її вирішення. Перші фундаментальні дослідження в цій сфері були зроблені В.В. Богішичем, М.Ф. Владимирським-Будановим, М.С. Грушевським, М.Я. Данилевським, М.А. Д'яконовим, Ф.І. Леонтовичем та іншими науковцями.

Сучасними дослідниками і послідовниками цих ідей є: Л.В. Авраменко, Л.А. Кушинська, О.М. Атоян, М.А. Дамірлі, М.І. Козюбра, Ю.П. Лобода, Ю.М. Оборотов, В.М. Синюков, О.Ф. Скакун, Н.Е. Толкачова та ін.

Вони ратували за культивування національних традицій, необхідність їх дослідження та вивчення з пристосуванням до існуючих реалій. На підставі існуючих досліджень формується розуміння місця правової спадщини у становленні та трансформації українського права.

Формулювання мети статті. Виходячи з цих міркувань, **мета** даної статті полягає в тому, щоб запропонувати розуміння правових артефактів як складових правової спадщини та їх ролі у формуванні культурного коду права.

Виклад основного матеріалу. Сучасні соціо-гуманітарні дослідження намагаються зв'язати культуру зі «змістами», які культура екстраполює на реальність. За допомогою культури виражається певна область людської діяльності, вплив на людину з метою розкриття її внутрішньої енергії. Щодо даного терміна Н.С. Злобін писав, що культура – це соціально значима творча діяльність, яка припускає «освоєння й перетворення багатства й досвіду людської історії у внутрішнє багатство індивідів...»¹. Як «початки розумового й морального утвору» культуру визначає І.А. Іванников².

Можна узагальнити, що культура – спосіб організації й розвитку людської життєдіяльності шляхом освоєння результатів творчості. Йдеться про те, що культура пов'язана з результатами матеріальної та духовної праці, виражених у системі виробничих відносин і у ставленні людей до природи, у системі соціальних норм та інститутів, у відносинах людей між собою і до самих себе, у їхньому мисленні, у самооцінці самих себе³.

Культура виникає тоді, коли в людини з'являється можливість особливими для них способами добувати, накопичувати, обробляти й використовувати інформацію. Ці способи пов'язані зі створенням спеціальних знакових засобів – артефактів, за допомогою яких інформація *кодується* й транслюється в соціумі. Отже, артефакти являють собою інформаційне поле, у якому *закодована* певна інформація⁴.

Підтримуючи ідею Ю.М. Лотмана, що культура найбільш досконалий механізм з організації інформації, Н.І. Степанова характеризує основну її роль в «структурній організації навколишнього світу людини»⁵.

За допомогою культури характеризують як особливості мислення й процес діяльності, так і результати даної діяльності в різних сферах життя суспільства. Таким чином, через правову культуру можуть бути виражені особливості правового мислення, процес і результат діяльності людини в правовій сфері.

Однозначного поняття правової культури через його неоднозначність не сформувалося. Спроби вчених-юристів осмислити дану категорію, сформулювати певний шар сприйняття даного феномена як цілісності. Так, Т.В. Синюкова вважає, що правова культура – це сфера людських практик, що являє собою сукупність норм, цінностей, юридичних інститутів, процесів і форм, які виконують функцію соціоправової орієнтації людей у конкретному суспільстві⁶. Професор А.Б. Венгеров пише, що правова культура – «більш висока і ємна форма правосвідомості»⁷. На думку В.П. Сальникова, правова культура – це «особливе соціальне явище, яке може бути сприйняте як якісний правовий стан особистості й суспільства, що підлягає структуруванню з різних підстав»⁸. Правову культуру припустимо розглядати як одну з категорій загальнолюдських цінностей, як найважливіший результат загальнодемократичних завоювань прогресивного людства⁹. Множинність представлених спроб прийти до характеристики поняття правова культура доводить, що таке багатогранне явище не можна виразити з однозначною чіткістю, оскільки воно входить у сферу загальної культури, яка представлена «мозаїкою» різних образів.

Прийнятим вбачається представлення *правової культури* як вираження однієї з форм правозначущої діяльності людей, яка повинна досягти певної мети. Прикладом може служити переломлення одиничних фактів, знань, навичок, на основі яких у людини формується образ права, що в процесі усвідомленої інтерпретації й систематичного повторення однакових практик формує правовий досвід, який трансформується в більш високу форму оцінки юридичних фактів, явищ, подій.

Л.В. Сокольська розглядає правову культуру як систему надбіологічних програм (правова діяльність, правова поведінка й комунікація), що розвиваються та забезпечують функціонування, відтворення й зміну юридичної сфери життєдіяльності людини. З її точки зору правова культура являє собою «матрицю», у якій закріплюються й зберігаються певні значення у знаковій формі. Можна уявити, що правова культура – це семіотична «матриця» життєво важливих змістів, зосереджених у правовій спадщині, яка в процесі діяльності юристів-професіоналів буде проходити фільтрацію, в процесі якої нове буде «стирати» попереднє або адаптувати його до актуальних умов й транслюватися в майбутнє¹⁰.

Не можна погодитися, що діяльність юристів прямо формує наступну правову культуру, але можна стверджувати, що юристи-професіонали формують правову спадщину. Вони в процесі своєї діяльності оперують поверховою (матеріальною) системою ресурсів правової культури, за допомогою яких можна досягти трансформації права в актуальних для нього умовах. При цьому системна цілісність матриці правової культури зберігається завдяки наявності «ядра» правової культури, яке, як зазначає В.С. Степін, фактично не змінюється в ході історії. Таким чином, ядро правової культури можна представити як «систему, що кодує, за допомогою якої фіксуються програми правової поведінки, спілкування й діяльності»¹¹.

Сам термін «код» запозичений з науково-технічної сфери, суть якого полягає в системі знаків і зводі правил, згідно з якими проводиться шифрування, розшифрування, перенесення й зберігання інформації. У соціо-гуманітарних дослідженнях даний термін зараз знаходить усе більше використання, а спочатку він знайшов своє застосування в семіотиці. Згідно з даною теорією будь-яка культура – це знакова система, й вона живе завдяки функціонуванню в ній змістів, що і являють собою код. Оскільки код означає клас знаків і правила їх прочитання інтерпретатором, то код незмінно пов'язаний з тією або іншою культурою, і він завжди розшифровується у відповідній культурі.

У юридичній науці термін «код» може бути використаний у якості ключа до розуміння правової картини миру, а саме:

- допомагає розшифрувати глибинний зміст правових явищ (змістів, знаків, символів, норм, текстів, ритуалів і т.д.);
- забезпечує взаємозв'язок між знаком і значенням, допомагає перевести світ номінацій (позначень) у світ змістів.

Без коду текст усіх правових явищ, самого права виявляється закритим, його значення й зміст не піддаються розшифруванню, при цьому результат «зчитування» тексту залежить від того, який код використовується. Сам код також може трансформуватися в процесі розвитку (спрощуватися, ускладнюватися, змінювати свою систему і т.д.)¹².

Для культури код розглядається як важливе змістоутворююче явище. Д.Б. Гудків та В.В. Червоних підкреслюють, що код культури являє собою передачу матеріального й духовного досвіду (досягнень, моральних установок), вироблених людством у період реальної історії, тобто історії, підтвердженої матеріально та яка має свідчення (описи, літописи, щоденники). У культурологів матеріальний і духовний досвід, знаходить своє вираження в системі артефактів, які являють собою сигнальну систему культури або набір певних одиниць інформації, вироблених людиною в процесі її цілеспрямованої діяльності.

У широкому змісті код культури розуміється як «сукупність знаків (символів) і система певних правил, за допомогою яких інформація може бути представлена (закодована) у вигляді набору з таких символів для передачі, обробки й зберігання носіями однієї й тієї ж культури»¹³. Отже, «код» виникає тоді, коли відбувається перехід від артефакту до змісту. Система артефактів – це набір окремих одиниць інформації (норма, закон, інститут, традиція, саме право), а світ змісту – це значущі форми, що організують зв'язок людини зі світом інформації, зі світом ідей, образів і цінностей, закладених у культуру (порядок, справедливість, воля).

Тут можна виділити в рамках носіїв культури адресата й адресанта, які перебувають між собою в комунікації завдяки сигнальній системі тієї культури, у якій вони перебувають. При цьому слід зауважити, що адресантних (джерельних) сигнальних систем може бути безліч для єдиної сигнальної системи одного адре-

сата (сприймача). Однією з таких імпульсних (похідних) сигнальних систем для людини як соціального суб'єкта є право. Імпульсивність права пов'язана передусім з його функціональним призначенням у суспільстві як певного поштовху, спонуки, закличу до правомірної поведінки¹⁴.

Прийнятним є перефразовування ідей Умберто Еко і представлення правової культури як сигнальної системи, для якої значимим є співвідношення кодів (сигніфікація) і способів їх використання (передача інформації, комунікація). У даному контексті коди або змісти, що втримуються в них, виконують сигніфікаційну функцію, тобто позначення правових явищ. Наділяючи більшою значимістю сам зміст, ніж форму в якій цей зміст закріплений, Ю. Лотман доводив, що «значення» – це функція внутрішньої структури тексту і зовнішнього кодованого відтворення, які передають інформацію адресатові, а той, зі свого боку, може далі структурувати її на власний розсуд і кодувати вже йому зрозумілими кодами. Це відбувається з нормами права, правовими інститутами, правовими міфами, ритуалами, будь-якими правовими артефактами, значення яких виконує властиву їм функцію передачі правової інформації адресатові (соціальному суб'єктові), а той сприймає її, інтерпретуючи у власних діях і вчинках, що є також знаковими для інших учасників правовідносин.

Відповідно, усі правові артефакти, які вироблені в правовій сфері, згідно з ідеєю Ю. Лотмана представляють «вторинні моделюючі системи», а, отже, є знаковими системами. До первинної моделюючої системи відносять мову як засіб означення об'єктів реальності (мистецтво, політика, право, мода, релігія й т.д.). Вторинні моделюючі системи у вигляді правових артефактів моделюють власну систему, унікальну у своїй тематиці й водночас відкриту для взаємодії з іншими системами. Продовжуючи власну думку, Ю. Лотман ділить ці системи на вербальні та невербальні: вербальні зорієнтовані на майбутнє, а невербальні (іконічні) – на минуле, яке вони відтворюють. Тобто право можна віднести до вербальної системи, текст якої репрезентує певну модель дійсності. А правову спадщину до невербальної (іконічної), що являє собою одночасно інструмент пізнання сфери права і є фактом його буття (складова частина правової культури).

У якості складової правової культури правову спадщину розглядала Л.В. Авраменко, наполягаючи, що як самостійна цілісність, яка є фактом буття права, правова спадщина є структурно неоднорідною. Її внутрішню будову можна представити в якості ядра та периферії. У якості ядра правової спадщини Л.В. Авраменко називає правову традицію. Саме традиція продукує ціннісні домінанти спадщини та надає розуміння необхідності збереження правового минулого і його відтворення з урахуванням умов сучасної правової культури¹⁵. До периферії правової спадщини, як захисного поля, можна віднести повсякденні правові практики, що раціоналізуються у вигляді об'єктів правової спадщини.

Основну соціальну роль правової культури можна представити в тому, що вона несе в собі й передає увесь накопичений досвід у сфері права як правової пам'яті суспільства. Пам'яті правової культури забезпечує передачу накопиченої правової інформації від одного покоління іншому в межах усієї людської історії. Правова пам'ять – це соціальний-правовий механізм актуалізації змістів і цінностей, що зазнають інтерпретації усередині конкретного правового простору й конкретного часу. Слід зазначити, що тут правова пам'ять не сприймається як абстрактне поняття, а як система змістів, закладених у правових артефактах. Завдяки цьому здійснюється зв'язок часів. Вони (артефакти) стають своєрідним вмістом пам'яті як прямої (про самого себе й у собі укладеної), так і непрямої, що прочитується через контекстуальні зв'язки, близькі й далекі з іншими артефактами (матеріальними об'єктами).

У такий спосіб усю правову сферу можна розглядати як самостійний, єдиний текст правових змістів укладених у правових артефактах, який об'єднаний загальним культурним кодом і як сукупність елементів правової культури із властивою ним сукупністю кодів. При цьому кожний елемент культури буде являти собою надзвичайно складну ієрархію кодів. Тут можна представити культурний код права як текст змістів, текст правої спадщини. Представлення інформації, укладеної в тексті правової спадщини, дає змогу говорити про два критерії – репрезентації та репрезентативності тексту правової спадщини, які залежать як від об'єктивних, так і від суб'єктивних початків. Обидва початки проявляються в системі культурних знаків, яка, на думку Р. Д'андрада, «утворює культурний код – спосіб збереження й трансляції культурної інформації, аналог культурної пам'яті. Покоління людей забезпечуються інформацією, символічно закодованою й культурно трансльованою».

Із цього випливає, що культурний код права являє собою послання, матрицю образів, змістів, накопиченого досвіду, чия значимість виходить за межі її буквального значення. Наприклад, у праві такою загальною значимістю може бути виражений закон, але не у формальному змісті, а в тому, що він відіграє роль стабілізатора соціальної комунікації, створює єдине значеннєве поле інтерпретацій правових феноменів. Мета законодавця, можливо, і не знайде відгуку в суб'єктові, до якого звернені закони, оскільки останні можуть перебувати в іншому значеннєвому полі. І справа навіть не в розбіжності утилітарно-прагматичних установок, а в тому, що «смилові ключі», які закладені в тому або іншому артефакті, неможливо спроекувати на адресата одномоментно¹⁶.

Результатом правової адаптації культурних кодів є формування правових традицій. Мотиваційно-програмує функція культурних кодів у даній області доповнює основну, фундаментальну функцію – формування правового менталітету¹⁷.

Українській правовій культурі властива своя історична типізація юридично значущої поведінки й правових оцінок. Для неї характерна етико-центрична домінанта, яка базується на синкретичній нерозчленованості у свідомості уявлень про право й мораль, на визнанні безумовного пріоритету моралі як нормативного регулятора поведінки над правом. Спостерігається заперечення юридичного формалізму, загострене сприй-

няття соціальної справедливості, домінування суспільних ідеалів та цінностей над особистими, потреба в патерналізмі, харизматична легітимація верховної влади тощо. Для української правової культури властиві ірраціональність, архаїчність, міфологічність, аполітичність, зрівняльність і т.д. Індивідуалізм не виступає в українській культурі ключовою категорією, оскільки основна частина населення нашої країни ніколи не була власниками, протягом багатьох століть вона була відчужена від землі й засобів виробництва. Відповідно до культурно-значеннєвої ідентичності української культури право трактується як гарантія «мінімуму добра й моральності». Цей підхід до права, розроблений В.С. Соловйовим, підкреслює пріоритет морально-містичного ідеалу над раціонально-індивідуалістичним змістоутворенням, що лежить в основі західноєвропейської культури. Дана теорія пропонує тлумачити право не просто як забезпечення індивідуальної волі, а й як гарантію «мінімального добра», що включає в правову культуру разом з категорією права і категорією моралі¹⁸.

Правова культура – практично єдина глобальна форма, за допомогою якої відтворюються цінність і своєрідність національних правових феноменів – державності, правопорядку, правової системи. Процеси розмивання національно-культурних меж приводять до значного поширення мультикультуралізму¹⁹.

Висновки. Культурний код права можна представити як сукупність артефактів (норм, юридичних інститутів, процесів і форм, що виконують функцію соціоправової орієнтації людей у конкретному суспільстві), цінностей, правового досвіду, які у сукупності дають можливість зберегти власну ідентичність, є «кодом» ментальності, який обумовлює особливості мислення, відчуття, поведінки.

Являючи собою основу правового менталітету, культурний код права зберігає все цінне в правовій культурі, допомагає запозичити потрібні правові зразки поведінки й відторгає суперечливі правові ідеї, норми, теорії й способи правової діяльності в умовах зіткнення з іншими правовими культурами та юридичними символами. Уособлюючись у правовій ментальності він виступає механізмом, завдяки якому правові системи зберігають національну ідентичність.

¹ Злобин Н.С. Культура и общественный прогресс. Москва: Изд-во «Наука», 1980. С. 28.

² Иванников И.А. Концепция правовой культуры. *Правоведение*. 1998. № 3. С. 14.

³ Павлова Л.В. Развитие гуманитарной культуры студентов вуза : учеб. пособ. для вузов. Москва: Академия естествознания, 2010.

⁴ Кармин А.С., Новикова Е.С. Культурология. Санкт-Петербург: Питер, 2006. 64 с.

⁵ Степанова Н.И. Коды культуры: семиотический и культурологический аспекты. Идеи и идеалы. 2012. Т. 1. № 2. С. 133.

⁶ Теория государства и права: курс лекций / под ред. Н.И. Матузова и А.В. Малько. 2-е изд., перераб. и доп. Москва: Юрист, 2001.

⁷ Венгеров А.Б. Теория государства и права: учебник. 2-е изд. Москва: Омега-Л, 2005.

⁸ Сальников В.П. Правовая культура: теоретико-методологический аспект: автореф. дисс. ... д-ра юрид. наук: 12.00.01 / Ленинградский государственный университет. Ленинград, 1990. С. 7.

⁹ Усманова Е.Ф. Правовая культура сквозь призму теории коммуникации. *Исторические, философские, политические и юридические науки, культурология и искусствоведение. Вопросы теории и практики*. Тамбов: Грамота, 2015. № 5 (55): в 2-х ч. Ч. II.

¹⁰ Сокольская Л.В. Генетический код правовой культуры социума. *Lex Russica (Философия)*. № 7 (128) июль 2017. С. 52, 53, 57.

¹¹ Степин В.С. Наука и философия. *Вопросы философии*. 2010. № 8. URL: http://vphil.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=187&Itemid=52

¹² Иванова И.И. Семиотико-методологические возможности герменевтики. *Человек. Культура. Образование*. 2012. № 3 (5). С. 8–10.

¹³ Лаенко Л.В. Культурные коды в процессе обучения иностранным языкам. *Вестник ВГУ. Серия: Лингвистика и межкультурная коммуникация*. 2015. № 1. С. 122.

¹⁴ Балинська О.М. Семіотика права: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2013.

¹⁵ Авраменко Л.В. Разграничение преемственности в праве с другими смежными понятиями. *Проблемы законности*. 2013. Вып. 121. С. 3–14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pz_2013_121_2

¹⁶ Burazin Luka. Law as an Artifact. 2018. DOI: 10.13140/RG.2.2.24348.33928.

¹⁷ Малинова И.П. Юридическая герменевтика и правопонимание. Екатеринбург: Изд-во УрГЮА, 1997.

¹⁸ Диулин В.Г. Право как минимум морали в учении. *Ленинградский юридический журнал*. 2006. № 2. С. 243.

¹⁹ Мурунова А.В. Правовая ментальность как духовный элемент правовой культуры. *Юридическая техника*. 2016. № 10. С. 409.

References:

- Zlobin, N.S. (1980). *Kultura i obshchestvennyy progress*. M.: Izdatelstvo «Nauka» [in Russian].
- Ivannikov, I.A. (1998). *Koncepciya pravovoj kultury*. *Pravovedenie*. 3, 14 [in Russian].
- Pavlova, L.V. (2010). *Razvitie gumanitarnoj kultury studentov vuza* : [uchebnoe posobie dlya vuzov]. Moskva : Akademiya estestvoznaniya [in Russian].
- Karmin, A.S., Novikova, E.S. (2006). *Kulturologiya*. SPb.: Piter [in Russian].
- Stepanova, N.I. (2012). *Kody kultury: semioticheskij i kulturologicheskij aspekty. Idei i idealy*. 2, 133 [in Russian].
- Matuzov, N.I., Malko, A.V. (2001). *Teoriya gosudarstva i prava: Kurs lekciy*. – 2-e izd. [in Russian].
- Vengerov, A.B. (2005). *Teoriya gosudarstva i prava*. Uchebnik. M.: Omega-L [in Russian].
- Salnikov, V.P. (1995). *Pravovaya kultura: Teoretiko-metodologicheskij aspekt*. Avtoreferat dissertacii na soiskanie uchenoj stepeni doktora yuridicheskikh nauk. Specialnost 12.00.01 – Teoriya i istoriya gosudarstva i prava; Istoriya politicheskikh i pravovykh uchenij / Leningradskij gosudarstvennyj universitet [in Russian].

- Usmanova, E.F. (2015). Pravovaya kultura skvoz prizmu teorii kommunikacii. *Istoricheskie, filosofskie, politicheskie i yuridicheskie nauki, kulturologiya i iskusstvovedenie. Voprosy teorii i praktiki*. 5 (55): v 2-h ch. Ch. II [in Russian].
- Sokolskaya, L.V. (2017). Geneticheski kod pravovo kulture sociuma. *Lex Russica (Filosofiya)*. 7, 52, 53, 57 [in Russian].
- Stepin, V.S. (2010). *Nauka i filosofiya. Voprosy filosofii*. 8. URL: http://vphil.ru/index.php?option=com_content&task=view&id=187&Itemid=52 [in Russian]
- Ivanova, I.I. (2012). Semiotiko-metodologicheskie vozmozhnosti germenevtiki. *Chelovek. Kultura. Obrazovanie*. 3 (5), 8–10 [in Russian].
- Laenko, L.V. (2015). Kulturnye kody v processe obucheniya inostrannym yazykam. *Vestnik VGU. Seriya: Lingvistika i mezhkulturnaya kommunikaciya*. 1, 122 [in Russian].
- Balinska, O.M. (2013). *Semiotika prava: monografiya*. Lviv: LvDUVS [in Ukrainian].
- Avramenko, L.V. (2013). Razgranichenie preemstvennosti v prave s drugimi smezhnymi ponyatiymi. *Problemy zakonnosti*. 121, 3–14 [in Russian].
- Burazin, Luka (2018). *Law as an Artifact*. DOI: 10.13140/RG.2.2.24348.33928 [in English]
- Malinova, I.P. (1997). *Yuridicheskaya germenevtika i pravoponimanie*. Ekaterinburg: Izd-vo UrGYuA [in Russian].
- Diulin, V.G. (2006). Pravo kak minimum morali v uchenii V.S. Soloveva. *Leningradskij yuridicheskij zhurnal*. 2, 243 [in Russian].
- Murunova, A.V. (2016). Pravovaya mentalnost kak duhovnyj element pravovoj kulture. *Yuridicheskaya tehnika*. 10, 409 [in Russian].

Резюме

Рязанов М.Ю. Правові артефакти та культурний код права.

У статті зазначається, що культурний код права являє собою «матрицю», у якій закріплюються й зберігаються певні смислові значення в знаковій формі, які уособлюють правову пам'ять. Зосереджуючись у правовій спадщині, яка складається з правових артефактів, цінностей та досвіду, ціннісні доміанти спадщини надають розуміння необхідності збереження правового минулого та його адаптації до умов сучасної правової культури.

Результатом правової адаптації культурних кодів є формування правових традицій. Мотиваційно-програмує функція культурних кодів у даній області доповнює основну, фундаментальну функцію – формування правового менталітету.

Ключові слова: правові артефакти, культурний код права, правова спадщина, правова пам'ять, правова ментальність.

Резюме

Рязанов М.Ю. Правовые артефакты и культурный код права.

В статье отмечается, что культурный код права представляет собой «матрицу», в которой закрепляются и сохраняются определенные смысловые значения в знаковой форме, олицетворяющие правовую память. Сосредотачиваясь в правовом наследии, которое состоит из правовых артефактов, ценностей и опыта, ценностные доминанты наследия предоставляют понимание необходимости сохранения правового прошлого и его адаптации в условиях современной правовой культуры.

Результатом правовой адаптации культурных кодов является формирование правовых традиций. Мотивационно-программирующая функция культурных кодов в данной области дополняет основную, фундаментальную функцию – формирование правового менталитета.

Ключевые слова: правовые артефакты, культурный код права, правовое наследие, правовая память, правовая ментальность.

Summary

Mykhailo Ryazanov. Legal artefacts and the cultural code of law.

Updating issues related to the issue of legal heritage, its constituents, its place and role in the development of law, directly related to the phenomenon of the cultural code of law and legal mentality. The legal heritage focuses on a special set of inside information that fills the content of modern legal life in its statics and dynamics.

The idea of a legal culture is considered as an expression of one form of meaningful activity of people, which is to achieve a certain purpose. An example is the refraction of individual facts, knowledge, skills, which form the image of law in a person, which in the process of conscious interpretation and systematic repetition of the same practices, form legal experience, which is transformed into a higher form of assessment of legal facts, phenomena, events.

Representing the basis of legal culture - the cultural code of law is a semiotic “matrix” of vital content, concentrated in the legal heritage, which in the process of professional lawyers activity will be filtered, the new will “erase” the previous, or adapt it to current conditions and broadcast into the future.

For the legal culture, it is significant the correlation between codes (signaling) and how they are used (communication). In this context, the codes or the contents contained therein perform a signifying function, that is, a designation of legal phenomena. This happens with the rules of law, legal institutions, legal myths, rituals, any legal artifacts, the significance of which performs the inherent function of preserving and transmitting legal information to the addressee (social subject), and he perceives it, interpreting in their own actions and actions that are also significant to other participants in the legal relationship.

The transmission of accumulated legal information is ensured by existence of the legal memory.

Legal memory is a social-legal mechanism for updating content and values that are interpreted within a specific legal space and time. Here, legal memory is not perceived as an abstract concept, but as a system of content embedded in legal artifacts. Due to them, it is realized the connection of times. They (artifacts) become a kind of memory storage, both direct and indirect, which is read through contextual connections with other artifacts.

In this way, the whole legal sphere can be regarded as an independent, single text of the legal content contained in the legal artifacts, which is united by the common cultural code and as a set of elements of the legal culture with its inherent set of codes.

Key words: legal artifacts, cultural code of law, legal heritage, legal memory, legal mentality.